

КИТАЙ У ХХІ СТОЛІТТІ: «КОПІРАЙТЕР» №1 ЧИ ІННОВАЦІЙНИЙ ХАБ ХХІ СТОЛІТТЯ

За останні 38 років середні темпи зростання китайської економіки коливалися навколо середнього 9,57%, тобто, з січня 1979 по грудень 2016 ВВП Китаю виріс у понад 32 рази [1]. В 2014 році китайська економіка стала найбільшою в світі (за ВВП за ПКС), то ж надзвичайно важливо розуміти суть цих явищ зсередини, вчасно помічати тренди розвитку цієї країни, аби зростати разом з нею, з країною, де розвивається «соціалізм з китайською специфікою», коли «державна орієнтує ринок, а ринок орієнтує підприємства».

В 2 половині ХХ століття розвиток ЕОМ привів до науково-інформаційної революції. Інформація та знання почали визнаватися як частиною продуктивних сил суспільства, в економіці почала домінувати сфера послуг, почало змінюватися сприйняття працівника, коли він не приходить працювати на компанію на ставку, а бажає працювати з ростом разом з компанією, «продаючи» їй свій продукт творчої інтелектуальної праці [2, с. 53].

В КНР після 3 пленуму ЦК КПК 11 скликання, який відбувся 1978 року, держава фактично на чолі з Ден Сяопіном почала змінювати країну. Характерними рисами цих змін було створення умов для розвитку МСБ, особливо в сільській місцевості, відносна демілітаризація, відсутність масової націоналізації, створення ВЕЗ та ін.

Перший час китайська економіка продовжувала випускати дешевші копії іноземних розробок СРСР, а потім і країн Заходу, Азійських тигрів. Однак з часом цей тренд почав гальмувати і змінюватися на протилежний, що яскраво демонструє розвиток таких компаній як Alibaba, Lenovo, Meizu, Xiaomi розвиток smart-міст, частка фінансування досліджень та нових розробок становить 21% світового або \$408 829 млн. [3, р. 4/39], а за кількістю наукових статей в 2018 році КНР випередила США [4, р. 5/101].

Китайські інвестиції в Африку зростають, за оцінками керівника відділу оцінки ризиків серед країн, до 2025 року перевищать \$1 трлн., що є проявом перенесення виробництва сировини та низькоякісних товарів назовні, і переорієнтації внутрішньої економіки (South China Morning Post). Варто також додати, що частка сфери послуг у ВВП КНР в 2017 році становила 52,7% [5], а курс 13 п'ятирічки Китаю – підвищення внутрішнього попиту, що говорить про зміну стратегії розвитку з використання переваг світового ринку на розвиток власного суспільства.

В аналізі 13 п'ятирічки компанією КМПП, зрозуміло, що раз уряд Китаю орієнтується на розвиток за сімома визначеними векторами, то у відповідні галузі надходитимуть інвестиції. Так, якщо дивитися них, стає зрозумілим, що інвестиції будуть спрямовані на розвиток нових галузей, що розвиваються (електромобілебудування, робототехніки), в промисловість зі спрямуванням на трансформацію, в різні сектори сфери послуг (зокрема для захисту навколишнього середовища), в інфраструктуру (в реалізацію програм інтеграції «Пекін-Тяньцзінь-Хебей», «Річковий економічний пояс Янцзи» та ін.), в розвиток зелених технологій, в високотехнологічні товари широкого вжитку, в розвиток традиційно державних секторів економіки (комунальні послуги), в АПК [6].

Однак це все ж далека перспектива. І у багатьох речах Китай досі відстає від тренду. Особливо це стосується ринку криптовалюти, з 2017 року Китай заборонив на своїй території ІСО, торгівлю криптовалютою, та планує заборонити майнінг [7].

То ж амбіції китайської держави продовжувати захоплювати лідерські позиції проявляються з кожним роком усе більше, і помітно, що Китай справді може стати інноваційним хабом ХХІ століття і посунути з цього місця США, так як має більший потенціал, ніж сучасний лідер. Він вже не головний продуцент дешевих копій, яким був наприкінці 1990-х та на початку 2000-х, але ще не досяг того стану, аби власною інноваційною діяльністю задавати тренд світовій економіці та всьому суспільству загалом.

Список використаних джерел:

1. GDP growth (annual %) – The Worldbank Data: [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?locations=CN>.

2. Мельник О. М. Економічний розвиток: логіка господарського прогресу: навч. посібник / О. М. Мельник. – К.:КНЕУ, 2013. – 463, [1] с.
3. Science & Engineering Indicators 2018 – National Science Board: [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://www.nsf.gov/statistics/2018/nsb20181/report>.
4. China to provide Africa with US\$1tr financing – South China Morning Post: [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.scmp.com/business/banking-finance/article/1358902/china-provide-africa-us1tr-financing>.
5. GDP – composition, by sector of origin – Central Intelligent Agency: [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2012.html>.
6. The 13th Five-Year Plan – China's transformation and integration with the world economy: opportunities for Chinese and foreign businesses: [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/cn/pdf/en/2016/10/13fyp-opportunities-analysis-for.pdf>.
7. У Китаї можуть заборонити майнінг – Економічна правда: [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://www.epravda.com.ua/news/2018/01/11/632899/>.

Галицька Е.В.,
Професор кафедри фінансів НаУКМА,
Донкоглова Н.А.,
Науковий співробітник кафедри фінансів, НаУКМА

МЕТОДИ ВПЛИВУ НА ДІЛОВИХ ПАРТНЕРІВ

Як говорить східна мудрість «Слухай, що говорять люди, але розумій, що вони відчувають», оскільки на шляху взаєморозуміння лежать певні бар'єри спілкування (захисні стереотипи). Для їх подолання необхідно [1, 2, 4, 5, 6]:

➤ Прагнути бути гарним слухачем. Адже невміння слухати часто є причиною неефективного спілкування, непорозумінь і навіть конфліктів. Слід розуміти, коли застосовувати у спілкуванні з діловим партнером нерелексивне, а коли – релексивне слухання.

➤ Проявляти шанобливе ставлення до ділового партнера, сприяти створенню при спілкуванні атмосфери взаємної довіри. Не слід забувати, що одні й ті ж самі аргументи у приємного співрозмовника сприймаються як більш переконливі у неприємного, як менш переконливі. Наводити аргументи в певному порядку, оскільки це впливає на їх переконливість. Фахівці з ділового спілкування рекомендують застосовувати наступний порядок наведення аргументів: спочатку сильні, потім середні, а в кінці розмови – один найсильніший аргумент.

➤ Вміти переконувати ділового партнера. Починати з того, що не роз'єднує, а навпаки – сприяє узгодженню позицій. Акцентувати увагу на тому, що із запропонованого потрібно вашому діловому партнеру. Не боятись підтримувати опонента, а знайшовши яскраві аргументи або сильні заперечення, не починати з них без відповідної підготовки.

➤ Бути дружелюбним, проявляти емпатію до співрозмовника, вміти викликати позитивні емоції. Ураховувати, що спільність позицій і інтересів, ціннісно-орієнтаційна єдність виникає між співрозмовниками, як правило, при духовній єдності. Не заганяти ділового партнера і себе у «глухий кут». Не принижувати свій статус та статус і імідж співрозмовника, зберігати гідність у будь-якій ситуації.

➤ Дотримуватись правил етики, слідкувати, за своїм зовнішнім виглядом та своїми манерами. Дуже важливо слідкувати за мімікою, жестами та позами – своїми і ділового партнера. Розуміння мови жестів і поз сприяє процесу ефективного спілкування. Багаточисельними спостереженнями і дослідженнями встановлені ознаки, за якими можна з великою впевненістю зробити висновок щодо думок і почуттів людини та її відношення до співрозмовника.

Класична схема послідовного переконання співрозмовника: увага - інтерес - бажання – дія [5, с. 20-21]. Увагу співрозмовника можна привернути незвичним викладом інформації, формою, візуальними ефектами тощо. Інтерес виникає, коли співрозмовник розуміє, що може задовольнити яку-небудь свою потребу. Бажання виникає у нього, коли він бачить, що ціль можна досягти. А дія – це наслідок бажання, розуміння того, що треба робити.